
ახალი ნიგნები

ინტერკულტურული სივრცე. რუსთაველი და ნიზამი
რედაქტორები: მაკა ელბაქიძე, ივანე ამირხანაშვილი
თბილისი: „მნიგნობარი“, 2021

ნიგნი მომზადდა შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერ დაფინანსებული ფუნდამენტური კვლევებისთვის სახელმწიფო სამეცნიერო საგრანტო პროექტის ფარგლებში, რომელიც ითვალისწინებდა ქართული ლიტერატურის უმთავრესი ძეგლის – ვეფხისტყაოსნის – კვლევას შუასაუკუნეების აღმოსავლური მწერლობის კონტექსტში, კონკრეტულად, რუსთაველის თანადროული დიდი აღმოსავლელი პოეტის, ნიზამი განჯელის შემოქმედებასთან მიმართებაში. ამ თვალსაზრისით ნიგნში განხილულია ნიზამი განჯელისა და შოთა რუსთაველის შემოქმედების ძირეული პრობლემები, მათი თანხვედრის ტიპოლოგიური არსი, მეორე მხრივ, ის ისტორიულ-კულტურული თუ ლიტერატურულ-ესთეტიკური ფაქტორები, რომლებიც განაპირობებს მათ შორის განსხვავებას.

ქართული ჰაგიოგრაფია
რედაქტორი: დარეჯან მენაბდე
თბილისი: თსუ გამომცემლობა, 2021

ლიტერატურის ინსტიტუტის გზამკვლევის მეექვსე ნიგნი – ქართული ჰაგიოგრაფია – არის კიდევ ერთი ცდა თანამედროვე სამეცნიერო კვლევებისა და მეთოდოლოგიის გათვალისწინებით ძველი ქართული ლიტერატურის შესწავლა-შეფასებისა. ტრადიციისამებრ, ნიგნი შედგება რამდენიმე რუბრიკისაგან, რომლებშიც

თავმოყრილია ძველი (ილ. აბულაძე, კ. კეკელიძე, რ. სირაძე, რ. თვარაძე, გ. ფარულავა) და ახალი (ი. ამირხანაშვილი, გ. ალიბეგაშვილი, გ. კუჭუხიძე, ა. ლეთოდინი, დ. მენაბდე, ს. მეტრეველი, ნ. მრევლიშვილი, ი. ნაცვლიშვილი, ე. ჩიკვაძე, ე. ხინთიბიძე) თაობის მეცნიერთა ნაშრომები. სტატიის ავტორები ორიგინალური ჰაგიოგრაფიის არაერთი ძეგლის თანამედროვე რეცეფციებს გვთავაზობენ. რუბრიკით „ტექსტი“ წიგნში შეტანილია „წმ. აბო თბილელის მარტვილობის“ კ. შულცესეული გერმანული თარგმანი, რომელიც კარგა ხანია ბიბლიოგრაფიულ იშვიათობას წარმოადგენს. ტექსტი იბეჭდება იმ სახით, როგორც ის 1905 წელს ლაიფციგში გამოქვეყნდა, რედაქციული ჩარევის გარეშე. პუბლიკაცია მოამზადა და ა. ჰარნაკისეული წინასიტყვაობა ქართულ ენაზე თარგმნა გ. კუჭუხიძემ. კრებულს განსაკუთრებულ მნიშვნელობას სძენს ისიც, რომ მას ერთვის სტატიებში განხილულ თხზულებათა („ევსტათი მცხეთელის მარტვილობა“, „წამება წმიდისა არჩილისი“, „კოლაელ ყრმათა წამება“, „სერაპიონ ზარზმელის ცხოვრება“, „ასურელ მამათა ცხოვრების წიგნები“ და სხვ.) ძირითადი გამოცემებისა და სამეცნიერო ლიტერატურის ბიბლიოგრაფიები.

თამარ ლომიძე

ქართული ლექსი: სტრუქტურა და სემანტიკა
რედაქტორები: ირმა რატიანი, ბელა წიფური
თბილისი: თსუ გამომცემლობა, 2021

წიგნში განხილულია ქართული ლექსის ფორმალურ თავისებურებებთან დაკავშირებული აქტუალური საკითხები. პირველ თავში – „ფილოსოფია და პოეზია“ – მეცნიერულად პირველადაა შესწავლილი ნეოპლატონური ფილოსოფიის გავლენა ჩახრუხადის თამარიანზე; მეორე თავში – „ვეფხისტყაოსნის რითმა“ – განხილულია მეტრული და ბუნებრივი აქცენტუაციის ურთიერთმიმართების პრობლემა მაღალ და დაბალ შაირში; მესამე თავში – „კლასიკური ეპისტენეს ცნება და ქართული ანბანთქეები“ – გამოკვლეულია პოეტური ტექსტების ფორმალურ თავისებურებათა სემანტიკური ფუნქციები და დასაბუთებულია, რომ ანბანთქეებათა ჟანრის პოპულარობა XVII-XVIII საუკუნეების ლიტერატურაში კანონზომიერი მოვლენაა. წიგნის სამი თავი თემატურად ერთმანეთთან დაკავშირებული არ არის, მაგრამ მათ აერთიანებს საერთო მიზანი - გამოკვლევულ იქნას ქართული ლექსის ფორმალური კომპონენტების მოტივირებულობა არაფორმალური ფაქტორებით და, ამგვარად, თავიდან იქნას აცილებული აღწერითი მიდგომა ლექსის იმ ასპექტებისადმი, რომლებიც, ხშირ შემთხვევაში, იზოლირებული და თვითმიზნური ანალიზის საგანს წარმოადგენს ხოლმე.

ამირან არაბული
სიტყვის სარკმელი
თბილისი: „უნივერსალი“, 2021

წიგნში გაერთიანებული წერილები ეხება ფოლკლორისა და ლიტერატურის ისეთ საკითხებს, რომელთა აქტუალობა და მხატვრული ღირებულება ეჭვს არ იწვევს. ავტორის თვალსაზრისში მოქცეულია ხალხური პოეზიისა და ქართული მწერლობის ის ნიმუშები, სრულიად მკაფიო წარმოდგენას რომ გვიქმნის ჩვენი ერის მსოფლმხედველობრივ სისტემასა და შემოქმედებით ნიჭზე.

წიგნში შესული წერილების უმეტესობა კვლევითი ხასიათისაა. აქვეა ტექსტები, ზეპირსიტყვიერ მოტივებს რომ შეიცავს და ხელშესახები სიცხადით წარმოგვიდგენს უდროოდ გარდაცვლილი კოლეგების სახასიათო შტრიხებს.

მერაბ ლალანიძე
ლიტერატურა, კულტურა, რელიგია, 1
თბილისი: საქართველოს პარლამენტის ეროვნული
ბიბლიოთეკა, 2021

კრებულის პირველ ტომში შეტანილია ის სამოცი ტექსტი, რომლებიც არ შესულა აქამდე გამოცემულ ავტორისეულ ათ წიგნში და რომელთა უმეტესი ნაწილი დაინერა ან გამოქვეყნდა 2000-2009 წლებში (ათი მათგანი, საერთოდ, იბეჭდება პირველად).

ტექსტები განაწილებულია შემდეგ რუბრიკებში: ნარკვევი, ესეი, მოხსენება, გამოხმაურება, რედაქტორისეული, საუბარი, არქივიდან.

კრებულში გამოქვეყნებული ტექსტები შეეხება ლიტერატურის, კულტურისა და რელიგიის განსხვავებულ, მაგრამ ურთიერთდაკავშირებულ საკითხებს. წიგნში მნიშვნელოვანი ყურადღება ეთმობა შუა საუკუნეებისა თუ მეცხრამეტე-მეოცე საუკუნის ქართულ ლიტერატურულ ნაწარმოებებს, ასევე, უცხოურ ლიტერატურასა და ლიტერატურის თეორიას.

მერაბ ლალანიძე
ლიტერატურა, კულტურა, რელიგია, 2/1
თბილისი: საქართველოს პარლამენტის ეროვნული
ბიბლიოთეკა, 2021

კრებულის მეორე ტომში შეტანილია ის ორმოცი ტექსტი, რომლებიც არ შესულა აქამდე გამოცემულ ავტორისეულ ათ ნიგნში და რომლებიც დაინერა ან გამოქვეყნდა 2010-2019 წლებში (ათი მათგანი, საერთოდ, იბეჭდება პირველად).

კრებულის მეორე ტომის პირველ ნაკვეთში ტექსტები განაწილებულია შემდეგ რუბრიკებში: ნარკვევი, ესეი.

კრებულში გამოქვეყნებული ტექსტები შეეხება ლიტერატურის, კულტურისა და რელიგიის განსხვავებულ, მაგრამ ურთიერთდაკავშირებულ საკითხებს. ნიგნში მნიშვნელოვანი ყურადღება ეთმობა შუა საუკუნეებისა თუ მეცხრამეტე-მეოცე საუკუნის ქართულ ლიტერატურულ ნაწარმოებებს, ასევე, უცხოურ ლიტერატურას.

მერაბ ლალანიძე
ლიტერატურა, კულტურა, რელიგია, 2/2
თბილისი: საქართველოს პარლამენტის ეროვნული
ბიბლიოთეკა, 2021

კრებულში შეტანილია ის ტექსტები, რომლებიც არ შესულა აქამდე გამოცემულ ავტორისეულ ათ ნიგნში და რომლებიც დაინერა ან გამოქვეყნდა 2010-2019 წლებში.

კრებულის მეორე ტომის მეორე ნაკვეთში ტექსტები განაწილებულია შემდეგ რუბრიკებში: მოხსენება, გამოხმაურება, რედაქტორისეული, საუბარი, არქივიდან.

კრებულში გამოქვეყნებული ტექსტები შეეხება ლიტერატურის, კულტურისა და რელიგიის განსხვავებულ, მაგრამ ურთიერთდაკავშირებულ საკითხებს. ნიგნში მნიშვნელოვანი ყურადღება ეთმობა შუა საუკუნეებისა თუ მეცხრამეტე-მეოცე საუკუნის ქართულ ლიტერატურულ ნაწარმოებებს, ასევე, უცხოურ ლიტერატურასა და საქართველო-რუსეთის ურთიერთობებს.

სოლომონ ტაბუცაძე.
ლიტერატურისმცოდნეობითი კომპილაციები.
რედაქტორი: ირმა რატიანი.
თბილისი: „უნივერსალი“, 2021

წიგნში თავმოყრილია ბოლო ათწლეულის განმავლობაში ქართულ პერიოდულ გამოცემებში, სახელმძღვანელოებსა თუ კრებულებში გამოქვეყნებული სტატიები, წერილები, რეცენზიები, რომლებიც გაერთიანებულია რუბრიკებში: ლიტერატურისმცოდნეობა, Style, ავტოროლოგია, ეკონომიკური და სოციალური კრიტიკა, ლიტერატურული პორტრეტი, გამომხაურება/რეცენზია. კრებულის სახელდებასთან დაკავშირებით წიგნის ანოტაციაში ლიტერატურისმცოდნეობის მეთოდოლოგიურ მხარეზე აქცენტისას ნათქვამია, რომ კვლევის ზოგად და შედარებით მეთოდებთან ერთად „კომპილაცია“ სრულიად ლეგიტიმური ხერხია სტატიისა თუ ნარკვევის შედგენისას, რადგან იგი არის ნაკვლევისა და გაანალიზებულის ახლებური გარდათქმა, რაც ამკვიდრებს და ამყარებს ცოდნას მოცემულ სფეროში.

XX საუკუნის ქართული ლიტერატურა. წიგნი II
რედაქტორები: მანანა კვაჭანტირაძე, ირმა რატიანი
თბილისი: თსუ გამომცემლობა, 2020

მეორე წიგნი შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის მრავალწლიანი პროექტისა – ქართული ლიტერატურა. პერიოდები და მიმართულებანი. XX საუკუნის ქართული ლიტერატურა – შეიცავს ახლად აღმოჩენილ, უცნობ ფაქტებს ამა თუ იმ მწერლის ბიოგრაფიიდან, იმ მხატვრულ თხზულებათა ანალიზს, რომლებიც დღემდე არსებულ სახელმძღვანელოებში არ გვხვდება. სტატიები შესრულებულია მხატვრული ტექსტის კვლევის თანამედროვე მეთოდოლოგიის გამოყენებით. მეორე წიგნი მთლიანად ქართულ მოდერნიზმს ეთმობა. მასში დაბეჭდილია ზოგადი ხასიათის წერილები ქართული მოდერნიზმისა და „ცისფერყანწელთა“ ლიტერატურული კორპორაციის შესახებ, გალაკტიონისა და გრიგოლ რობაქიძის შემოქმედებითი პორტრეტები და „ცისფერყან-

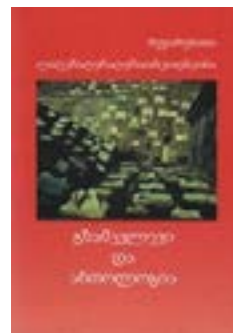
ნელთა“ (პაოლო იაშვილი, ტიცციან ტაბიძე, ვალერიან გაფრინდაშვილი, გიორგი ლეონიძე, კოლაუ ნადირაძე, სანდრო ცირეკიძე, სერგო კლდიაშვილი, ნიკოლო მინიშვილი) შემოქმედების ანალიზი. წიგნი სრულდება ვრცელი ნარკვევით მოდერნისტული პერიოდული გამოცემების შესახებ; ერთვის პირთა საძიებელი.

შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობა.

გზამკვლევი და ანთოლოგია

რედაქტორები: ირმა რატიანი, გაგა ლომიძე

თბილისი: ლიტინსტიტუტის გამომცემლობა, 2020

წიგნი მომზადდა შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის ლიტერატურის თეორიისა და კომპარატივისტიკის განყოფილების ბაზაზე და მოიცავს შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის სფეროში როგორც საეტაპოდ მნიშვნელოვან ნათარგმნ ტექსტებს, ისე ქართველი კომპარატივისტების მიერ ამ სფეროში მომზადებულ ნაშრომებს. წიგნი განკუთვნილია ლიტერატურათმცოდნეობით დაინტერესებული ფართო მკითხველისათვის. მისი გამოყენება მიზანშეწონილია როგორც ფილოლოგიური, ისე, ზოგადად, ჰუმანიტარული პროფილის სტუდენტებთან სწავლების ყველა საფეხურზე.

ზაზა აბზიანიძე

ქართველი მწერლები ეპოქათა ჭრილში

რედაქტორი: ირმა რატიანი

თბილისი: „საჩინო“, 2020

მონოგრაფია მიზნად ისახავს, მკითხველს წარმოუსახოს ქართული ლიტერატურის სამსაუკუნოვანი პანორამის რამდენიმე მნიშვნელოვანი მონაკვეთი. ავტორისეული ჩანაფიქრის თანახმად, ეპოქაზე თხრობის ნაცვლად ყურადღება კონცენტრირებულია ეპოქათა ჭრილში „მომწყვდეულ“ იმ მწერლებზე, რომელთა ბიოგრაფიებმაც და შემოქმედებამაც ესოდენ მკაფიოდ ასახა მათი ეპოქების იმედებიც, ილუზიებიცა და ტრაგიზმიც. მონოგრაფიას აგვირგვინებს აკაკი ბაქრაძის იმ უღმობელი პუბლიცისტიკის რეტროსპექტივა, რომელმაც მკაფიოდ დაგვანახა მე-20 საუკუნის მეორე ნახევრის ქართული საზოგადოებისა და ქართული მწერლობის ამბივალენტური თანაარსებობის პათეტიკითა და სკეფსისით, იმედებითა და ილუზიებით, ერთგულებითა და ღალატით გაჯერებული ისტორია.

**ლალი ავალიანი
XX-XXI სს**

**მოუთვინიერებელი მწერლობიდან თანამედროვე ნარატივამდე
რედაქტორი: თამარ თითმერია
თბილისი: „საარი“, 2020**

კრებულში თავმოყრილია ლიტერატურულ პერიოდიკასა და შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის ჟურნალ „კრიტიკაში“ გამოქვეყნებული ესეები და წერილები. წიგნის სათაური ზედმინვენით მიესადაგება სხვადასხვა თაობის პოეტებსა და პროზაიკოსებს (გურამ რჩეულიშვილი, ვაჟა გიგაშვილი, ერლომ ახვლედიანი, რეზო ინანიშვილი, ეთერ თათარაიძე, ამირან არაბული, ლია სტურუა, ბესიკ ხარანაული, კოტე ჯვანდიერი, აკა მორჩილაძე, ზაზა თვარაძე), რომელთათვისაც განმსაზღვრელი იყო და არის შემოქმედებითი თავისუფლება და არა რაგინდარა „რეჟიმი“.

საბა მეტრეველი

**ქართული სულიერი კულტურის პარადიგმები – აგიოგრაფია
რედაქტორი: ლაურა გრიგოლაშვილი
თბილისი: საქართველოს აკადემიური გამომცემლობა, 2020**

მონოგრაფიაში, ლიტურგიულ-ეორტალოგიური პრინციპის გათვალისწინებით, შესწავლილია აგიოგრაფიის, როგორც საეკლესიო მწერლობის დარგის, სპეციფიკა, მისი როლი და ადგილი ქართულ სულიერ კულტურაში; IV-XI საუკუნეების ქართული აგიოგრაფიული ლიტერატურის ძეგლები, მოყოლებული „წმინდა ნინოს ცხოვრებიდან“ „წმინდა გიორგი მთაწმინდლის ცხოვრებით“ ჩათვლით (სულ 17 ტექსტი), გაანალიზებულია რელიგიურ-დოგმატური და მხატვრულ-ესთეტიკური ასპექტებით, გამოვლენილია იკონოგრაფიული სახისმეტყველების სპეციფიკა.

ლია კარიჭაშვილი

დუმილიდან იდუმალებამდე (ნარკვევები, წერილები)

რედაქტორები: როსტომ ჩხეიძე, ივანე ამირხანაშვილი

თბილისი: „ბიბლიო“, 2020

წიგნში თავმოყრილია გამოკვლევები ქართული მწერლობის საკითხებზე, რომელთა შორის მნიშვნელოვანი ადგილი ეთმობა რუსთველოლოგიურ თემატიკას. კრებული აერთიანებს შემდეგ სტატიებს: „ლეკვი ლომისა სწორია...“ სოციალური თუ ეთიკური კონტექსტი; გონებისა და ჭკუის ცნებათა სემანტიკისათვის „ვეფხისტყაოსანში“; მკვიდრი მამული; „ვეფხისტყაოსნის“ წაკითხვის ისტორიიდან; „მზე დგას ზენიტში“; „ვეფხისტყაოსნის“ პროლოგი – პავლე ინგოროყვას კონცეფცია და თანამედროვე დისკურსი; „ვეფხისტყაოსნის“ სახისმეტყველებითი პერსპექტივები გალაკტიონთან; „ვეფხისტყაოსნის“ სახისმეტყველებითი პერსპექტივები გიორგი ლეონიძის შემოქმედებაში; „ავტორის ფენომენი და „ვეფხისტყაოსანი“; ალექსანდრე ორბელიანის „რუსთაველი“; „კიდევ ერთხელ შოთა რუსთაველის შესახებ“; „ხალხური სიბრძნე ვეფხისტყაოსანში“; „ეს სოფელი მიტომ მინდა...“; აკაკი წერეთლის „ქებათა-ქება“; დუმილიდან იდუმალებამდე; ეთიკურისა და ესთეტიკურის ურთიერთმიმართებისათვის რევაზ სირაძის „ქართული კულტურის საფუძვლებში“; „რობაი სულის მკურნალია“. კრებული განკუთვნილია სპეციალისტების, პედაგოგების, სტუდენტებისა და მკითხველთა ფართო წრისთვის.

„რას იტყვის ჩემზე შთამომავლობა“

გალაკტიონ ტაბიძის პოეზიის რეცეფცია ქართულ

ლიტერატურათმცოდნეობაში

რედაქტორი: თეიმურაზ დოიაშვილი

თბილისი: თსუ გამომცემლობა, 2020

ლიტერატურული პროექტი „რას იტყვის ჩემზე შთამომავლობა“ – გალაკტიონ ტაბიძის პოეზიის რეცეფცია ქართულ ლიტერატურათმცოდნეობაში, 1910-2010 – ჩაფიქრებულია სამ წიგნად (I – 1910-1960; II – 1961-1990; III – 1991-2010) და წარმოადგენს გალაკტიონოლოგიის დოკუმენტირებულ ისტორიას საუკუნის განმავლობაში. ქრესტომათიის შემდგენლებმა სცადეს, სისრულით წარმოედგინათ გალაკტიონის შესახებ არსებული დიდძალი მასალიდან წერილები, ესეები, რეცენზიები და გამოხმაურებათა ფრაგმენტები, მათი ლიტერატურულ-ისტორიული

მნიშვნელობის გათვალისწინებით. გამოცემას ახლავს ავტორთა და პირთა სა-
ძიებლები. ქრესტომათია მნიშვნელოვან დახმარებას გაუწევს გალაკტიონის შე-
მოქმედების მკვლევართ, ლიტერატურათმცოდნეებს, ახალგაზრდა მეცნიერებსა
და სტუდენტებს, აგრეთვე, ქართული სალიტერატურო კრიტიკის ისტორიით დაინ-
ტერესებულ მკითხველს.

მამუკა შელეგია

გალაკტიონ ტაბიძის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატთანე წიგნი პირველი (1891-1933 წწ)

რედაქტორი: თეიმურაზ დოიაშვილი

თბილისი: 2020

წიგნში შეტანილია პოეტთან დაკავშირებული ფაქტებისა და საყურადღებო
მოვლენების ამსახველი თარიღიანი მასალები, დალაგებული ქრონოლოგიური თან-
მიმდევრობით, რაც საშუალებას იძლევა თვალი გავადევნოთ პოეტის ცხოვრება-
სა და შემოქმედებას, მისი ნაწარმოებების დაბეჭდვის ადგილსა და დროს, პოეტის
ლიტერატურულ-პოლიტიკურ „ბრძოლას“. მისი შემოქმედებიდან, დღიურებიდან
და ჩანაწერებიდან კუპიურებით მოტანილი მასალა წარმოაჩენს ნამდვილ გალაკ-
ტიონს – ადამიანსა და პოეტს – „ორდენოსანი“ მგოსნისგან მკვეთრად განსხვავე-
ბულს. წიგნს ახლავს მასში შესული ნაწარმოებების ანბანური საძიებელი და ფსევ-
დონიმთა ლექსიკონი. „მატიანე“ განკუთვნილია არა მხოლოდ მეცნიერთათვის,
არამედ გალაკტიონის პოეზიის მოყვარულთა ფართო წრისათვის.

ნათია სიხარულიძე

გალაკტიონის მერიდიანი

რედაქტორი: თეიმურაზ დოიაშვილი

თბილისი: „მწიგნობარი“, 2020

წიგნი აერთიანებს 2009-2019 წლებში დაწერილ იმ სამეცნიერო სტატიებს, რე-
ცენზიებსა და გამოხმაურებებს, რომლებიც გალაკტიონის პოეზიას ეძღვნება და
წარმოადგენს პოეტის შემოქმედების სხვადასხვა ასპექტით შესწავლის ცდას. წიგ-
ნი განკუთვნილია პოეზიით და გალაკტიონოლოგიის საკითხებით დაინტერესებული
მკითხველისათვის.

ნიკოლოზ ბარათაშვილი. 100 ამბავი
შემდგენელი: მაია ცერცვაძე
რედაქტორი: ბუბა კუდავა
თბილისი: „არტანუჯი“, 2020

წიგნში თავმოყრილია უმთავრესად ის „ამბავი“, ნიკოლოზ ბარათაშვილის პირველმა ბიოგრაფებმა რომ მოიძიეს, ჩაინერეს, გამოაქვეყნეს და შემდგომი კრიტიკული შესწავლისათვის დაგვიტოვეს. ეს არის უნიკალური და მეტად ღირებული მასალა ბარათაშვილის ცხოვრებისა და შემოქმედების საკვლევად – ამონარიდები მემუარებიდან, დღიურებიდან, პირადი წერილებიდან. ისინი გვაცნობს რომანტიკოსი პოეტის გარეგნობას, ხასიათს, ოჯახურ გარემოს, სანაცნობო წრეს, ინტერესებს, მსოფლალქმას, სულიერ დრამას. გაცოცხლებულია მისი ცხოვრების ფრაგმენტები ბავშვობიდან გარდაცვალებამდე, საქართველოში გადმოსვენებისა და დაკრძალვის ეპიზოდები.

ბოლშევიზმი და ქართული ლიტერატურა
მეორე მსოფლიო ომის დაწყებიდან სკკპ მე-20 ყრილობამდე
(1941-1956)
რედაქტორები: მაკა ელბაქიძე, ირმა რატიანი
თბილისი: „მნიგნობარი“, 2019

წიგნი არის მეორე ნაწილი მასშტაბური პროექტისა „ბოლშევიზმი და ქართული ლიტერატურა“, რომელშიც საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სახელმწიფო არქივში დაცულ მასალებზე დაყრდნობით გაანალიზებულია ქართულ მწერლობაში მიმდინარე პროცესები იმ ისტორიულ მონაკვეთში, როდესაც ბოლშევიზმმა ახალ პოლიტიკურ ფაზაში, ხოლო მისდამი დამოკიდებულებამ რამდენადმე განსხვავებულ რაკურსში გადაინაცვლა (1941-1956 წწ). წიგნის ავტორთა მიზანი იყო ცალკეულ მწერალთან დაკავშირებული კონკრეტული გარემოებების, მათი ინტელექტუალური თუ პიროვნული თავისუფლების შეზღუდვისა თუ ხელყოფის აქამდე უცნობი დეტალების გამოვლენა, რაც მკითხველს საშუალებას მისცემს საკვლევი პერიოდის ქართული მწერლობის სრულიად ახლებური გააზრებისა და ინტერპრეტირებისა.

ფრანგები საქართველოში და ფრანგული ლიტერატურის რეფლექსია ქართულ კულტურულ სივრცეში (მე-17 საუკუნიდან მე-20 საუკუნის დასაწყისამდე)
რედაქტორები: ირმა რატიანი, ალექსანდრე სტროევი
თბილისი: „მნიგნობარი“, 2019

წინამდებარე ნაშრომი ეთმობა ქართულ-ფრანგული ინტერკულტურული ურთიერთობის ძირითადი მიმართულებების კვლევას XVII საუკუნიდან XX საუკუნის დასაწყისამდე ფართო ისტორიულ-ლიტერატურულ კონტექსტში.

იზოლაცია აზარალებს ნებისმიერ კულტურას. მხოლოდ კულტურულ ღირებულებათა ურთიერთგაცვლა და აზრთა გაზიარება, ეროვნული ნიადაგის შენარჩუნებით, არის კულტურული წინსვლის აუცილებელი პირობა. XIX საუკუნის მეორე ნახევარში ევროპეიზმი ქართული თეატრის განვითარების ძირითად მიმართულებად იქცა და უაღრესად დადებითი როლი ითამაშა მის შემდგომ განვითარებაში. ევროპის ქვეყნებთან კონტაქტმა, იქაური სოციალურ-პოლიტიკური და კულტურული მიღწევების გაცნობამ, რუსეთის იმპერიის ფარგლებშიც კი, სტიმული მისცა ახალი მიმართულებების და თემების შემოტანას ქართულ დრამატურგიასა და თეატრში. ქართული თეატრის რეპერტუარში მნიშვნელოვანი ადგილი დაიჭირა ევროპულმა, განსაკუთრებით ფრანგულიდან თარგმნილმა და გადმოკეთებულმა პიესებმა. წიგნი სწორედ ამ საკითხების გააზრებას ემსახურება.

მერაბ ლალანიძე

აკაკის ფაუსტური პარაბოლა

თბილისი: ქრისტიანული თეოლოგიისა და კულტურის ცენტრი, 2019

ნაშრომში განხილულია აკაკი წერეთლის პოემა „მომაკვდავის ჩვენება“ (1898), რომელშიც ფაუსტური თემები გამოვლენილია უჩვეულო პოეტისეული გადაწყვეტით. გამოკვლევაში წარმოდგენილია მცდელობა, დაუკავშიროს აკაკის თხზულება არა მარტო მსოფლიო ფაუსტიანას ლიტერატურასა თუ ხელოვნებაში, არამედ ზოგადი თეოლოგიური აზრის განვითარებასაც.

მონოგრაფია შედგება ათი თავისაგან: პოეტის ავადმყოფობა; „მომაკვდავის

ჩვენება“; ანტითეზური კოლიზია; სივრცე და დრო; ადამიანი; ანგელოსი და ეშმაკი; სიკვდილი და ესქატოლოგია; განკურნება და ხსნა; ფაუსტური გადაძახილი; პარაბოლა.

მონოგრაფიას ერთვის ხუთი დანართი (ქრისტიანული სიკვდილის გამო; მცირე მიმოხილვა ანგელოსის გამო; მცირე მიმოხილვა ეშმაკის გამო; მცირე მიმოხილვა ფაუსტის გამო; ქართულ ფაუსტურ კვლევათა ისტორიიდან) და ხუთი დამატება.

ზაზა აბზიანიძე

ქართულ ოლიმპზე და მის ირგვლივ

რედაქტორები: ზვიად კვარაცხელია, გია ჯოხაძე

მხატვარი: ოლესია თავაძე

თბილისი: „ინტელექტი“, 2019

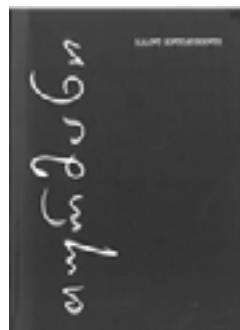
„ჩემს ახალგაზრდობაში ერთი სახლი იყო – მხოლოდღა მწერალთა ოჯახებით „დაკომპლექტებული“, – წერს წიგნის ანოტაციაში ავტორი, ზაზა აბზიანიძე, – „ხუმრობით გამიფიქრებია ამ იდეის განვრცობაზე...სართულები ჟანრების მიხედვით რომ გადანაწილებულიყო... ოღონდ გარეკანზე გამოსახული შენობა „ის“ სახლი არ არის! თუმცა მთლად ჩვეულებრივი სახლი არაა – აქ მკითხველებიც ცხოვრობენ, მწერლებიც და მათი პერსონაჟებიც... „და კიდევ – „ჩვენი“ სახლის სახურავიდან კარგ ამინდში მყინვარწვერიც მოჩანს, კავკასიონიც – მის კალთას შეფარებული ჩარგლითა და სტეფანწმინდით – და, რალა თქმა უნდა, ქართული ოლიმპიც, იმ მითოლოგიური ნისლის გარეშე, ასე საგულდაგულოდ რომ გვიმაღლავს ხოლმე იქაურ ბინადართა ფიგურებს...“

ბასილ მელიქიშვილი

თურმანი

შემდგენელ-რედაქტორი: გია არგანაშვილი

თბილისი: „ირიდა“, 2021

კრებულში თავმოყრილია ბასილ მელიქიშვილის თითქმის ყველა მხატვრული ტექსტი, პირადი მიმოწერა და მის შემოქმედებაზე დანერგილი კრიტიკული წერილების, მოგონებების დიდი ნაწილი, რომლებიც წლების განმავლობაში ქვეყნდე-

ბოდა სამეცნიერო ნაშრომებსა თუ ლიტერატურულ ჟურნალებში და თან ერთოდა ბასილ მელიქიშვილის ადრეულ გამოცემებს. ვფიქრობთ, რომ ეს მისი შემოქმედებითი ექოა, რომელიც მწერლის ორიგინალურ ნაწარმოებებთან ერთად შესანიშნავ მხატვრულ გარემოს ქმნის.

სჯანი

ყოველწლიური სამეცნიერო ჟურნალი ლიტერატურის თეორიასა და შედარებით ლიტერატურათმცოდნეობაში, №21 თბილისი: თსუ გამომცემლობა, 2020

ჟურნალ „სჯანის“ 21-ე ნომერი ტრადიციულად ეთმობა თანამედროვე სამეცნიერო კვლევებს ლიტერატურის თეორიასა და კომპარატივისტიკაში. ჟურნალში მასალა დალაგებულია შემდეგი რუბრიკების მიხედვით: *პოზიცია* (ჯესიკა პრესმანი), *ლიტერატურის თეორიის პრობლემები* (თამარ ლომიძე), *პოეტიკური პრაქტიკები* (კონსტანტინე ბრეგაძე, მანანა კვაჭანტირაძე, ევა ლუკაზჩიკი, ირაკლი ცხვედიანი), *ლიტერატურისმცოდნეობის ქრესტომათია* (ალექსეი ლოსევი), *ლექსმცოდნეობა* (ლელა ხაჩიძე), *ფილოლოგიური ძიებანი* (ნონა კუპრეიშვილი, გალინა მორევა, რუტა ბრუზგენე), *ინტერპრეტაცია* (ტატიანა ბისტროვა), *კრიტიკული დისკურსი* (ლევან ბრეგაძე), *თარგმანის თეორია და პრაქტიკა* (მანანა გელაშვილი, მაია, ყიასაშვილი), *კულტურის პარადიგმები* (კონრად გუნეში), *თანამედროვე კვლევები* (რუსუდან ჩოლოყაშვილი, ქევენ თუითი), *გამოხმაურება, რეცენზია* (ნათია სიხარულიძე), *ახალი ნიგნები*.

2008 წლიდან ჟურნალი განთავსებულია ცენტრალური და აღმოსავლეთი ევროპის ელექტრონული ბიბლიოთეკის ვებგვერდზე; 2015 წლიდან შესულია სოციალური და ჰუმანიტარული მეცნიერებების ფლამანდრიული აკადემიური ბიბლიოგრაფიის მონაცემთა ბაზაში, 2017 წლიდან მიღებულია ERIH PLUS-ის, ხოლო 2018 წლიდან EBSCO-ს საერთაშორისო ბაზაში.

ლექსმცოდნეობა – XII

რედაქტორი: თამარ ბარბაქაძე

თბილისი: ლიტერატურის ინსტიტუტის გამომცემლობა, 2020

ყოველწლიური კრებული ამჯერად შოთა ნიშნიანიძის პოეზიას ეძღვნება. 2019 წელს შოთა ნიშნიანიძის ასი წლის იუბილე იყო, ამიტომაც კრებულის დასაწყისში მკითხველი გაეცნობა ბალათერ არაბულისა და შარლოტა კვანტალიანის მიერ პოეტის ხსოვნის პატივსაცემად დაწერილ ლექსებს. შოთა ნიშნიანიძის შემოქმედებითი პორტრეტის მთავარი შტრიხები, მისი ლექსის ვერსიფიკაციული თავისებურებანი განხილულია სამეცნიერო ნაშრომებში, რომელთა ავტორები არიან თ. ბარბაქაძე, ზ. ცხადაია, მ. მთვარელიძე, გ. კუჭუხიძე, თ. წონოროია, ნ. ჯიქია, ლ. სორდია, ი. მანჯაშვილი, გ. არგანაშვილი. შ. ნიშნიანიძის ბალადების, ბელეტრისტული პოემების, ფაბულური ლირიკის, ავტომედალიონების, ფოკლორულ-მითოლოგიური მოტივების, პოეტის ერთი ლექსის საზრისისა და სტრუქტურის თაობაზე მსჯელობენ მეცნიერები: ზ. სარია, ხ. გოგია, შ. კვანტალიანი, ქ. ენუქიძე, კ. ლომიძე, დ. ბედიანიძე, ნ. ბალავაძე, შ. ქურთიშვილი, ნ. გოგიაშვილი. გასული საუკუნის 80-იან წლებში გამოქვეყნებული ნაშრომებიდან, რომლებიც შოთა ნიშნიანიძის ლექსის სპეციფიკას და ლირიკის ძირითად მოტივებს ეძღვნება, ორი წერილი იბეჭდება: აკაკი ხინთიბიძისა და მანანა გვეტაძის.

„ლექსმცოდნეობა – XII“ ახალგაზრდა მეცნიერების, დოქტორანტებისა და სამეცნიერო სესიის მონაწილე მაგისტრანტების გამოკვლევებსაც გააცნობს მკითხველს (ქ. სამადაშვილი, ს. ლომოური, ნ. ბალავაძე, ნ. სერვასტიანცი, ა. გოგითიძე, მ. გვირჯიშვილი, თ. ამბიძე და სხვ.). აქვე იბეჭდება მ. ნაჭყეიას გამოკვლევა ე.წ. „კონკრეტული პოეზიის“ თაობაზე (ლიტერატურული მანფესტიდან საპილოტე გეგამამდე).

კრიტიკა 15

რედაქტორი: მანანა კვაჭანტირაძე

თბილისი: ლიტერატურის ინსტიტუტის გამომცემლობა, 2020

თანამედროვე ლიტერატურისა და ხელოვნების აქტუალურ საკითხებს ეძღვნება ჟურნალ „კრიტიკის“ მე-15 ნომერი, რომელიც ტრადიციულად რამდენიმე რუბრიკისაგან შედგება. „ვექტორებში“ განხილულია ნაირა გელაშვილის, ოთარ ჩხეიძის, აკა მორჩილაძის, ანა კორძაია-სამადაშვილის, პაატა ცანკაშვილის, გელა ჩქვანავას ბოლო წლების რომანები და მოთხრობები (ავტორები: ადა ნემსაძე, მაია ჯალიაშვილი, ნონა კუპრეიშვილი, გია არგანაშვილი, მზია ჯამაგიძე); რუბრიკა „კულტურა“ ეთმობა ზაზა ფირალიშვილისა და ნუგზარ იდოიძის დიალოგს თუშეთის შესახებ. „ხელოვნების“ რუბრიკაში დაბეჭდილია ლელა ოჩიაურისა და ქეთევან ჯიშიაშვილის წერილები თანამედროვე კინოსა და ფერწერის შესახებ. „ჟურნალისტიკის“ რუბრიკა წარმოდგენილია მანანა შამილიშვილის სტატიით. რუბრიკა „მე-20 საუკუნის თეორიული აზრის ისტორიიდან“ თომას სტერნზ ელიოტისა და როლან ბარტის მნიშვნელოვანი ნაშრომების თარგმანებს გვთავაზობს. ხალვაშების ოჯახის მრავალფეროვან შემოქმედებას გვაცნობს „ნომრის სტუმარი“. ჟურნალის ამ ნომერშივეა დაბეჭდილი ქართული კულტურის თვალსაჩინო წარმომადგენელთა: რეზო ესაძის, გივი მარგველაშვილის, დავით წერეთლის, გურამ გეგეშიძის შემოქმედებითი პორტრეტები და მოგონებები მათზე.